

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dan een Koning?

Johannes 18:37a

Hier is de bespotting van het Koningschap van Christus. Nee, niet op de manier van de soldaten, die Hem straks een doornenkroon op het hoofd zetten en Hem een purperen mantel aandoen. Maar het is voor Jezus zeker niet minder erg!

Wanneer Pilatus Hem de vraag stelt: "Zijt Gij dan een koning?", dan klinkt daarin toch een diepe *minachting* en *verachting* in door.

Gij, een koning? Dat is immers al te dwaas! Hoe is het mogelijk dat een gevangene als Jezus zo iets zots kan zeggen?

Zoëven had Jezus gezegd: "Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik de Joden niet ware overgeleverd; maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier!"

Pilatus begrijpt er niets van. Hij kan er zich ook niet druk om maken. In ieder geval: politiek gevaar dreigt er van de zijde van deze Jezus niet!

Zijt Gij dan een Koning? Pilatus kan er om glimlachen.

En wij? Zijn wij anders dan Pilatus? Natuurlijk: wij erkennen Jezus als Koning. Daar zijn we nog rechtzinnig genoeg voor, nietwaar?

Hem (Jezus) is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Dat belijden we toch. Op grond van Gods Woord. Op grond van wat deze Koning Zelf heeft gezegd in Mattheüs 28:18.

Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. En op aarde? Nemen we ook die laatste woorden ernstig?

Stel u eens voor, dat iemand op een conferentie van staatshoofden het ging opnemen voor de alleen-heerschappij van Christus; men zou hem

toch een dwaas noemen? Of dat heel de christelijke kerk in al haar vormen er eens (zeg maar: voor een half jaar) ernst mee maakte dat Christus werkelijk hier op aarde, ook in het kerkelijk leven *alle* macht heeft? O, wat zou alles dan toch veranderen!

Of dat wij in ons persoonlijk leven waarlijk de leiding in handen gaven van Christus: in onze gezinnen en op school, op ons kantoor en in onze fabriek, bij onze genoegens en ontspanning; in de eenzaamheid, waar niemand ons ziet dan God alleen. Erkennen wij Jezus als Koning op alle terreinen van het leven?

We zijn toch niet klaar met schone leuzen, die alleen maar leuzen blijven?

Weet dit: het koninkrijk van Christus is het koninkrijk der Waarheid. En daarom is Zijn Koningschap dwaasheid voor de natuurlijke mens.

Om de Zijnen tot Koningskinderen te kunnen maken, is Zijn Konings-eer door het slijk gesleurd.

En waaraan zijn die Koningskinderen dan te herkennen? Hieraan, dat zij voor Koning Jezus door de knieën gaan, op de knieën gaan, aan Zijn voeten buigen, en met een verbijzeld hart vragen: "Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" Denk eens aan Saulus op de weg naar Damascus!

Waaraan zijn die Koningskinderen te herkennen? Hieraan, dat zij leren bidden met hun hart: "Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, also ook op de aarde". Dat is: Geef, dat wij en alle mensen onze eigen wil verzaken, en Uw wil, die alleen goed is, zonder enig tegenspreken, gehoorzaam zijn; opdat also een iegelijk zijn ambt en beroep zo gewillig en getrouw moge bedienen en uitvoeren als de engelen in de hemel doen."

Pilatus vraagt aan Jezus: "Zijt Gij dan een koning?" Pilatus bedoelt het spot-

tend! Maar Hij is het wel! Hij was het *toen* in Zijn vernedering. Hij is het *nu* in Zijn verhoging. E het is heerlijk waar: Hem is gegeven alle macht in de hemel en op aarde! Hij heeft in de weg van voldoening aan Gods recht satan en alle doodsmachten overwonnen. En omdat Hij overwonnen *heeft*, *zal* Hij overwinnen!

En als de overwinnende Koning is Hij nog altijd bezig van vijanden gewillige onderdanen te maken. Hij doet dat door Zijn Woord en Geest. Hij doet dat door ze te wederbaren. Door Zijn liefde in hun hart uit te storten, zodat ze lust krijgen om Hem te vrezen en te dienen. Het is hun smart en hun strijd dat ze die heerlijke Koning nog maar zo gebrekkig dienen, terwijl Hij toch al hun liefde en liefde-dienst waard is. En daarom bidden ze dan ook: "Uw Koninkrijk kome." Dat is: Regeer ons alzo door Uw Woord en Uw Geest, dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen; verstoor de werken des duivels en alle geweld dat zich tegen U verheft, mitsgaders alle boze raadslagen, die tegen Uw heilig Woord bedacht worden; totdat de volkomenheid Uws Rijks kome, waarin Gij alles zult zijn in allen."

Werden we al een onderdaan van die beminlijke Vorst Jezus, op wiens lippen genade is uitgestort?

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

In de afgelopen periode ontvingen we f 4.768,- aan giften of overbetalingen op het abonnementsgeld voor ons blad. Hartelijk dank hiervoor, alsmede voor de opgave van 9 nieuwe abonnees.

We ontvingen het blad bestemd voor A. Slagboom, Scheldelaan 73, 3363 CK Slidrecht al enkele keren retour met de aantekening van de P.T.T. "onbekend". Wie is wel bekend met het adres van de heer of mevrouw

Slagboom? Zoudt u dit dan aan ons willen doorgeven? Via de heer Sommer (schoonzoen van onze onvergetelijke overleden Ds. Blom) uit Ancaster Ontario Canada ontvingen we de afdracht van het abonnementsgeld van onze lezers in Canada en de Ver. Staten. We zijn blij dat hij bereid is de belangen van ons blad daar te blijven behartigen. De Heere mocht het lezen van Bewaar het Pand ook daar nog tot rijke zegen willen stellen.

Het doet ons goed dat ook verschillende abonnees meer betalen dan de 5\$, die als abonnementsgeld zijn genoemd, want de kosten zijn natuurlijk veel hoger. We hopen dat velen van u ook in 1993 ons blad blijven gedenken. Als u nieuwe abonnees wilt opgeven, kunt u dit dus doen bij de heer M. Sommer. Zijn adres is: R.R.2 Ancaster Ontario L9G 3L1 Canada.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werkendam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Van de redactie

Ook in dit nummer van "Bewaar het Pand" treft u een aflevering aan van de gebruikelijke rubrieken. Als u dit nummer leest ligt de jaarlijkse biddag voor gewas en arbeid weer achter ons. Wat is er een reden om een bededag te houden in ons vaderland. We besteden daar enige aandacht aan in de serie "Verontrustende ontwikkelingen." Abortus en euthanasie zijn

geregeld. Het wetsontwerp "gelijke behandeling" is aanvaard door de Tweede Kamer en ligt nu ter behandeling bij de Eerste Kamer. Dat het daar verworpen zou mogen worden. Er is er toch Een Die alle macht heeft in hemel en op aarde?

Ter herinnering geven wij u nog eens de datum door van de komende ontmoetingsdag in het kerkgebouw van Sliedrecht-C.: D.V. zaterdag 17 april.

AvH.

De Gezonde Gelovige (6)

Het werk der verbrijzeling of het gevoel van de zonde is noodzakelijk. Shepard schrijft hoe noodzakelijk het werk der verbrijzeling is. Immers anders zal de zondaar nooit scheiden van zijn zonden.

Een ieder, die hij of zij ook is heeft van nature een vermaak, ja al zijn lust en vermaak in niet anders te doen dan zonde. Daarom moet de droefheid over de zonde zeer bitter wezen, eer de ziel daarvan zal scheiden.

Die zijn zonde bekent en laat, zal alleen barmhartigheid verkrijgen, Spr. 28:13. De Heere Jezus kan niet werkelijk zoet zijn voor de ziel, tenzij de zonde eerst bitter is gemaakt. Niemand zal zich bekommeren om Christus te mogen hebben die niet de bitterheid van zijn zonde en ongerechtigheid heeft gevoeld. Alleen door de Geest der verbrijzeling zal een zondaar de noodzakelijkheid van Christus gevoelen.

Die gezond zijn hebben de Medicijnmeester niet *van node*, maar die ziek zijn, Matth. 9:12. De gezonden zijn niet degenen, die Christus niet van node hebben, want alle zondaren hebben Hem van node, maar het zijn dezulken die geen behoefte aan *Hem* gevoelen.

De grote zonde van de verachting van het evangelie en niet bewogen te zijn over die blijde tijding vloeit voort uit het feit, dat men niet geraakt is over zijn zonden en ellenden. Waarom kwamen de genoden niet tot het Avondmaal?

Wel zij stelden meer belang in hun landen, ossen en vrouwen, alleen de armen, blinden kreupelen lammen en blinden gevoelden het Luk. 14, Luk. 15:17 De verloren zoon, toen hij verging van honger.

Het evangelie zegt niet dat Christus gekomen is om zalig te maken, maar om *zondaren* zalig te maken. Zijn

volk zalig te maken van hun zonden. Het zegt dat God *goddelozen* rechtvaardigt. Christus stierf voor *krachtelozen, zondaren, vijanden*. Rom. 5:6, 8, 10.

Dit evangelie is zoet voor diegene, die de oneindige ellende der zonde en haar vruchten gevoelt.

Evangelische genade kan niet genoemd, veel minder gevoeld worden, dan uit oorzaken van zonde en ellende, die eerst gevoeld moet worden, voor de genade zoet kan zijn 2 Kor. 7:10.

Christus, zegt Shepard, bezoekt nooit iemand, dan alleen dezulken die hun ellende gevoelen.

Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering Matth. 9:13. Onder rechtvaardigen worden verstaan degenen die over zichzelf zo oordelen en zichzelf zo bevinden. En onder zondaren worden verstaan die zichzelf als zodanig achten en gevoelen en hun klachten daarover uitstorten Luk. 4:18. Hij is gekomen om te genezen de gebrokenen van hart.

Hij zocht het ene verloren schaap, dat zich zelf zo gevoelde en de noodzakelijkheid van een behouder kende om te komen en hem op te zoeken, Luk 15:4-7. Derhalve gevoel van zonde, dood en ellende middel zijnde om niet alleen de genade te zien, maar ook de zoetheid te gevoelen, door onze zonde en ellende te gevoelen in de verbrijzeling.

Deze verbrijzeling bestaat in drie dingen.

Deze verbrijzeling waarin de ziel aangedaan en gevoelig is gemaakt over de zonde bestaat in drie dingen: *Vreze, droefheid* en *afscheiding* van de zonde.

Als Christus komt om de Zijnen vrij te maken gaat het aldus toe. Hij doet

de ziel haar ellende gevoelen en daarover bewogen zijn. Hij vervult het geweten met vreze, het hart met droefheid en klachten zodat de wil der zonde wordt gebroken, die voordat deze vreze en droefenissen haar aangrepen verhard was.

Christus brengt in het werk der verbrijzeling in het hart van een zondaar een wonderbare schrik en vrees voor Gods grimmig ongenoegen en voor de dood, de hel, de straf der zonde. Zo roept de ziel uit: Heere, wat zal er van mij worden indien ik in deze staat sterf? Saulus sidderde en beefde, hij was verbaasd over zijn zonde en goddeloosheid Hand. 9:6. Zie ook de stokbewaarder Hand. 16:30, 31.

Christus stelt de zondaar zijn gevaar, de dood, de toorn en de eeuwigheid voor ogen en zoals de zondaar dat ziet heeft hij geen hoop te ontvlieden en daarom vreest hij ziende dat de ellende zo groot is. Jaagt hen vreze aan, laat hun weten, dat zij mensen zijn, Psalm 9:21. Ziende geen hoop kunnen zij met de stokbewaarder de hand aan zichzelf slaan, doch deze mate is niet *in allen*, maar wel in velen van verbrijzelde zondaren.

Lees in dit verband ook maar eens de preek van Ralph Erskine over de genezing van de maanzieke knaap.

De geest der dienstbaarheid doet de mens vrezen eer hij de Geest der aanneming ontvangt. Rom. 8:15.

Deze vrees wordt veroorzaakt doordat de ziel vervolgd wordt met de bedreigingen des Woords, hem dood en verderf in die staat verkondigend. Bijv. Joh. 3:18 "Die niet gelooft is alrede veroordeeld." Gij gelooft niet zegt iemands geweten, daarom zijt gij veroordeeld zegt het geweten.

Deze vrees is *bovennatuurlijk*, een pijl in het geweten geschoten door de arm des Geestes.

Het is een *kenbare vreze*, waardoor men onderscheiden weet en ziet dat men ellendig is, en wat die ellende is.

Het is een *sterke vreze* omdat de almachtige hand des Geestes dezelve aandrijft en de ziel doet beven. Het beneemt de hardnekkigste en vermetelste zondaar al zijn moed en dapperheid, want de Geest toont, dat het grootste kwaad gelegen is in de afscheiding van God, er is in de wereld geen groter kwaad dan dit kwaad, ik was liever nooit geboren zegt de ziel, dan dat ik dit zou dragen.

Het is deze vreze, die een zondaar doet vlieden en naar een betere staat doet omzien. Vliedt om uws levens wil, opdat gij met de wereld niet ver-

loren gaat, want uw zonden zijn tot de hemel opgeklommen. Gij moet ster-ven voor de dag ten einde is en wat zal er dan van u geworden?

Ach zondig, rampzalig mens! mocht de Heere niet rechtvaardig zo doen? Zijn uw zonden niet zo groot en zo veel geworden dat ze een te onverdragelijke last zijn voor de ziele Gods om ze langer te dragen?

Mocht de ziel na zulk een benauwde vrees weer zorgeloos worden dan drijft de Geest meer oorzaak tot vrees aan. Heeft God u wel uitverkoren? Stortte Christus wel Zijn bloed voor u? U hebt gezondigd tegen licht en liefde, hebt u de onvergefelijke zonde niet gedaan? U hebt tijd genoeg gehad om God te zoeken, maar u hebt uw tijd verkwanseld. Is de dag der genade voor u niet voorbij?

Het is waar de Heere is lankmoedig en goedertieren en laat u nog door algemene genade leven, maar is dit alles niet om uw verdoemenis te vergroten? Zo vervolgt de Geest hem met grote vreze, totdat de mens voor God in het stof valt. Zij kan zich uit deze

boeien niet los maken. Alleen de Heere kan deze sterke winden en woedende wateren doen stil zijn, waarin geen ander geroep der ziel, die door stormen dus op en neer geslingerd wordt gehoord wordt dan: Och ik verga! De Heere alleen, die hierdoor in Zijn uitverkorenen de weg baant voor de Geest der aanneming zet hen aan om te zoeken, zo er enige hoop is en dus is het eigenlijk niet een wanhopig vrezen.

De ziel verwondert zich ook in deze staat over de zorgeloosheid van de wereld, beeft voor de schrik des Heeren, die haar nadert en tracht gewoonlijk al haar arme vrienden te doen ontwaken.

De Heere werkt echter deze vreze bij sommigen in een groter bij anderen in een kleiner mate. Bezie toch of de Heere zulk een vreze in uw hart heeft gewerkt. Want velen gelijken op oude matrozen, zij lachen met het noodweer en zetten hun aangezichten als weerhanen tegen alle winden.

(wordt vervolgd)

Katwijk aan Zee, Ds. J. Veenendaal.

Nederlandse Geloofsbelijdenis (49)

Wettige verkiezing en gezag (I)

In artikel 31 lezen we weer van de dienaren des Woords, de ouderlingen en diakenen. Het gebeurt in aansluiting van wat we vorige keer hebben gezien. Toen werden deze drie ambten al genoemd. Zij zijn naar Gods Woord gegeven tot de regering van de Kerk des Heeren.

De Heere regeert Zijn kerk Zelf. Hij heeft daar het hoogste gezag. Hij oefent dat uit door Zijn Woord. Hij doet dat echter niet onmiddellijk door Zijn zichtbare tegenwoordigheid of de Engelen. Hij gebruikt "een of ander mensje uit het stof opgerezen" (Calvijn). In Zijn goedheid mogen mensen dienen tot de geestelijke bouw van Zijn Huis. Die gerichtheid sprak door heel het laatste artikel heen.

Nu gaan we naar artikel 31. Dat handelt, als we het samen mogen vatten, over: hoe de dienaren des Woords, de ouderlingen en diakenen tot hun ambt komen en welk gezag zij hebben.

Ook hier blijkt het, hoezeer onze belijdenis in alles wil spreken naar Gods Woord. Ten aanzien van de weg tot de ambten en de waardering van de ambten mogen geen menselijke

gedachten en inzettingen leiding geven. Het gaat ook daarin om de wil van Christus, zoals deze in de Heilige Schrift is geopenbaard. Het mag en kan niet anders. Onverminderd gaat het om de geestelijke bouw van het Huis des Heeren. Zou er dan niet geluisterd moeten worden naar wat de Heere van dat huis zegt? We horen het al gelijk doorklinken in het eerste gedeelte van dit artikel.

"Wij geloven, dat de Dienaars des Woords Gods, de ouderlingen en diakenen tot hun ambten horen verkoren te worden door wettige verkiezing der Kerk, met aanroeping van de naam Gods en goede orde, gelijk het Woord Gods leert".

..door wettige verkiezing der Kerk...

Iemand mag alleen in de kerk tot het ambt komen door wettige verkiezing der Kerk. In het kort wordt dit hier beleden. De roeping van de ambtsdragers is principieel verbonden aan de verkiezing der gemeente.

In het boek Handelingen blijkt het, dat dit zo in de eerste Christelijke Kerk werd gezien. Telkens lezen we van de

medewerking der gemeente: al vóór Pinksteren in Handelingen 1 bij verkiezing van een apostel in plaats van Judas, in Handelingen 6 bij de verkiezing der diakenen, in Handelingen 14 bij de verkiezing van de ouderlingen. Eveneens komt het in de genoemde schriftgedeelten uit, dat de medewerking der gemeente niet los staat van een bepaalde leiding. We kunnen ook zeggen, als hier dit artikel het heeft over de verkiezing der Kerk, dat we niet alleen moeten denken aan de leden der gemeente maar ook aan de ambten.

We kunnen toch moeilijk deze regel van artikel 31 anders lezen dan in verband met artikel 30 over de regering der Kerk. Het één is zonder het ander niet te denken. De leiding en het gezag van de kerkeraad zijn erin begrepen.

Dit artikel staat niet in een kerkorde met een meer uitgewerkte wijze van verkiezen. De praktijk in de tijd direct na de reformatie was verschillend. In de Franse kerken was het gebruikelijk, dat de kerkeraad de ambtsdragers aanwees, terwijl de gemeente alleen het recht van approbatie had, het recht van goedkeuring. In de kruiskerken in de Zuidelijke Nederlanden was een grotere inbreng der gemeente: de kerkeraad stelde een lijst op met dubbel zoveel namen als nodig, waaruit door de gemeente de helft gekozen werd. In de Hollandse vluchtelingenkerk in Londen werd door de gemeente bij vrije verkiezing een groslijst van namen opgesteld, waaruit dan door de kerkeraad de meest geschikte mannen gekozen werden. Hier zou wel veel over te zeggen zijn, maar telkens blijken in al die vormen van verkiezing: de leiding van de kerkeraad én de medewerking van de gemeente, zij het dat de accenten verschillend worden gelegd. Het is wel duidelijk dat verkiezing door de kerkeraad zonder enige medewerking van de gemeente én verkiezing door de leden der gemeente zonder leiding van de kerkeraad afgewezen worden. Dit zal ook zo zijn als een enkele approbatie van de gemeente in de praktijk tot een nietszeggende zaak geworden is en als de leiding van de kerkeraad het element van het gezag mist.

We moeten hier denken aan de bezwaren tegen de benoeming van de geestelijken in de Roomse Kerk. Het recht van aanstelling was geheel in handen van de "hogere curie". De gemeente werd geheel uitgeschakeld. Daarbij kwamen ook allerlei treurige praktijk-

ken voor. Sommige jonge mannen van adellijke afkomst hadden allerlei baantjes, waarvoor ze goed werden betaald en in de praktijk niets voor deden. Het is daarom ook zo'n zegen, dat de Kerk der reformatie terugkeerde tot de eenvoudige beginselen van Gods Woord. Hier kunnen we wijzen op wat Calvijn schrijft: "We zien dus, dat dit naar Gods Woord de wettige roeping van een dienaar is, wanneer door de eenstemmigheid en goedkeuring van het volk diegenen gekozen worden, die geschikt bevonden zijn. En dat de andere herders de verkiezing moeten leiden, opdat niet door lichtvaardigheid of door partijchap, of door oproerigheid door de menigte wordt gezondigd." Ook is het duidelijk dat hier alle inmenging van de Overheid in het beroepingswerk, zoals in de tijd na de reformatie, afgewezen wordt.

..met aanroeping van de naam Gods...

Een onmisbaar element van de wettige verkiezing wordt apart genoemd namelijk het aanroepen van de naam des Heeren. We zullen het begrijpen dat het gaat om het gebed. Geen verkiezing zal er gehouden worden zonder gebed. Dat gebed is al nodig, als door de kerkeraad over de verkiezing gesproken wordt. Het moet er zijn in de eredienst vóór de verkiezing. En zeker bij de vergadering van de verkiezing zelf. Het gebeurde wel in het verleden, dat er een speciale samenkomst der gemeente was bij een nieuwe verkiezing, in vasten en bidden.

In dat gebed is er de belijdenis, dat er bij ons geen voldoende inzicht en wijsheid is om de rechte keuze te doen. Ook is dit gebed nodig om de gaven, die de verkozen ambtsdragers behoeven. We kunnen ook zeggen, dat dit gebed bidt om de Heilige Geest: de Geest van wijsheid en onderscheid, de Geest, Die de gaven schenkt.

Moeten we het ook niet zeggen, dat het aanroepen van de naam des Heeren zo bijzonder in onze tijd moet spreken? Er is vaak zoveel omzien naar een man, die aan onze kánt staat zonder dat er gelet wordt op de schriftuurlijke vereisten voor het ambt. Het is goed Titus te lezen over de ambtsbediening van de ouderlingen! Daar staat ook dat het gaat om iemand "die vasthoudt aan het getrouwe Woord dat naar de leer is, opdat hij machtig zij beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers te wederleggen. "Dan gaat het om

ambtsdragers, die geestelijk verbonden zijn aan dat getrouwe Woord. Daarom te bidden is een goede zaak!"

..schuldig de tijd te verwachten...

Alleen die van de Heere geroepen is mag in de Kerk des Heeren dienen. Gods Woord laat daar niet in het onzekere: "En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs Aäron" (Hebreeën 5:4). Daarom legt artikel 31 van onze belijdenis ook de nadruk op de wettige verkiezing der Kerk, waarbij de goede orde in acht genomen wordt. Dat laatste - de goede orde - wordt hier gesteld tegenover het onordelijk handelen van verschillende Doperse richtingen, die er in de tijd der reformatie waren. Men beriep zich op een innerlijke roeping om te gaan preken en verzamelde een aantal mensen om zich heen zonder de wettige verkiezing in de ordelijke weg.

Onze belijdenis werkt het element van de goede orde nader uit als er gesproken wordt van degenen die zichzelf door onbehoorlijke middelen indringen: "Zo moet zich dan een iegelijk wel wachten, door onbehoorlijke middelen zich in te dringen, maar is schuldig de tijd te verwachten, dat hij van God beroepen wordt, opdat hij getuigenis hebbe van zijn beroeping, om van haar verzekerd en gewis te zijn, dat zij van de Heere is".

Er kan hier allereerst gewezen worden op allen, die om allerlei bij-oorzaken of uit verkeerde motieven tot het ambt willen komen. Gedacht moet dan vooral worden aan eierzucht en geldzucht. Zulke motieven zijn niet zelden oorzaak tot het gebruik van ongeoorloofde middelen waardoor een bepaalde bediening verkregen wordt. In het verleden werd er wel koophandel gedreven met de ambtelijke bedieningen. Moeten we niet zeggen dat er ook vandaag gewaakt moet worden om bijv. in het beroepingswerk wegen te bewandelen of middelen te gebruiken, die strijden met het rechte inzicht in de roeping tot het ambt.

We moeten hier echter niet alleen denken aan hen, die door zulke verkeerde motieven worden geleid. Het gaat er vooral om dat buiten de ordelijke weg, eigenlijk daartegen in, het ambt gezocht wordt. Zo kan iemand in zijn hart de roeping gevoelen om predikant te worden en de boodschap van Gods woord te verkondigen. Dan moet hij niet proberen via een achterdeur daartoe te komen en allerlei wegen bewandelen tegen de orde, die

God heeft ingesteld. Die werkelijk van God geroepen is zoekt door de voordeur binnen te gaan! Zo iemand begeert zich te houden aan de regel, dat God roept door middel van de Kerk.

't Kan moeilijk zijn voor iemand die zich voor Gods Aangezicht geroepen voelt. Een tijd van beproeving kan langer of korter werkelijkheid zijn. Maar dan wordt hier toch de weg gewezen "schuldig de tijd te verwachten, dat hij van God geroepen wordt". Dan baant God de weg tot het ambt. Zo kunnen we lezen bij de opsteller van onze belijdenis, Guido de Brès, in zijn werk over de Wederdopers: "Zo is dan hedendaags van node, dat allen, die de Goddelijke dienst bedienen, van de gemeenten van Christus wettiglijk geroepen en verkoren moeten wezen. Ja, al ware het schoon alzo, dat zij in zichzelf inwendig van God gevoelden geroepen te zijn, zo moeten zij nochtans zolang stilstaan, totdat zij van de voorgeschreven gemeenten ordentelijk geroepen en besteld zijn".

Hoe met de inwendige roeping?

Eén vraag kan bij sommigen achtergebleven zijn: waarom wordt hier niet gesproken van de inwendige roeping? Ze zullen daarbij opmerken, dat je toch maar niet zó predikant kunt worden, eigenlijk ook niet zó maar ouderling of diaken...

Laten we de noodzaak van de persoonlijke roeping vasthouden! Hoe

zal een blinde een blinde leiden? Hoe kan een predikant het Woord bedienen zonder de innerlijke aandrang van het hart? We zij gewoon te onderscheiden tussen de inwendige en uitwendige roeping tot het ambt.

Van zo'n onderscheiding zal wel heel wat te zeggen zijn. Ik ben echter banger voor die in 't geheel niet meer onderscheiden. We geloven dat er een innerlijke overtuiging nodig is dat we in het ambt zijn gesteld. Nu zegt Calvijn dit ook: "zij is het goede getuigenis van ons hart, dat wij het aangeboden ambt aannemen niet uit eerbzucht, noch uit hebzucht noch uit enige andere begeerte, maar uit de oprechte vreze Gods en uit lust om de kerk te bouwen". Ik meen ook te kunnen zeggen, dat wie goed artikel 31 leest, tussen de regels door deze inwendige roeping ontdekt: "opdat hij getuigenis hebbe van zijn beroeping om van haar verzekerd en gewis te zijn".

Onze vaders waren er van overtuigd dat we zonder die innerlijke overtuiging niet recht in het ambt kunnen dienen. Belangrijker is het dat Gods Woord dit zo stelt.. denk alleen maar aan Handelingen 15:26: "Mensen die hun zielen overgegeven hebben voor de Naam van onze Heere Jezus Christus".

Die zo inwendig geroepen zijn krijgen in de roeping door de gemeente het zegel en waarmerk. Dát zegt artikel 31 zeker!

D. Slagboom.

van de overheid gezien. Er werden zogenaamde "biddagsbrieven" gedrukt door de overheid. In die "biddagsbrieven" werd aan de predikanten het doel van de bededag bekendgemaakt en werd er bij hen op aangedrongen dat zij in hun prediking op die biddag daarmee zouden rekenen. De Staten verstuurden de "biddagsbrief" aan de magistraat. De magistraat op haar beurt overhandigde deze "biddagsbrief" aan de kerkeraad. Op de eerstvolgende zondag werd deze voorgelezen. Op de biddag bleven op bevel van de overheid alle herbergen gesloten. Alle publieke vermakenheden werden verboden en alle openbare arbeid moest stilliggen. Er kwamen heel veel mensen naar de kerk. Er werd tweemaal dienst gehouden. De meesten onthielden zich van spijs en drank. Wie dit niet kon stelde zich tevreden met water en brood. Tot 1795 bleef deze biddagsviering in gebruik.

De tegenwoordige bid- en dankdag komen van de Overijsselse bid- en dankdag. Deze werden op de tweede woensdag in maart en de eerste woensdag in november gehouden vanaf 1653. Toen werden zij in Overijssel ingesteld vanwege aanhoudende schadelijke droogte en andere landverderende plagen. Er werd een biddag uitgevaardigd "tot afwering van Gods plagen en tot het verkrijgen van een gezegende zomer". De dankdag werd gehouden vanwege "de veelvoudige verkregen zegeningen en weldaden".

Verontrustende ontwikkelingen waren in het verleden oorzaak tot het instellen van en het houden van boete- en bededagen.

Verontrustende ontwikkelingen (7)

Biddag voor gewas en arbeid

In het verleden

In de eerste eeuwen kende de Christelijke kerk geen officiële bededagen. Wel was het reeds in de tweede eeuw niet ongewoon dat Christenen in dagen van nood en gevaar bepaalde dagen afzonderden voor boete en gebed. De noodzaak voor het beleggen van zulke dagen werd gezien. Waren er verontrustende ontwikkelingen, dan werden dagen van boete en gebed belegd. Toen het Christendom in Nederland kwam waren er in de kerk, zowel in het oosten als in het westen, vaste bede- en boetedagen, die ook in ons vaderland werden ingevoerd. Ook na de hervorming in ons land bleven de bededagen. Er werden bededagen uitgeschreven op gezag van prins Willem van Oranje, die

stadhouder was van Holland en Zeeland. Ook door de Staten-Generaal konden er bededagen worden uitgevaardigd. Door de regeringen van bepaalde gewesten of zelfs van steden konden bededagen worden uitgeschreven. Dit geschiedde dan naar aanleiding van gebeurtenissen die voor het gewest of voor de stad van belang waren. Ook werden er vast- en bededagen gehouden bij de verkiezing van dienaren des Woords. De nationale Synode van Dordrecht 1578 bepaalde dat er in tijden van oorlog, pestilentie en andere volksrampen een biddag gehouden zou moeten worden. De kerkeraad diende hiervoor met bewilliging van de overheid te zorgen. Al meer werd het uitschrijven van bededagen als roeping

In het heden

Wie de artikelen die we geschreven hebben tot nu toe heeft gelezen zal inzien dat er in onze dagen veel verontrustende ontwikkelingen zijn. De overheid vaardigt in onze tijd geen biddagen meer uit. Zij roept er niet toe op het Aangezicht des Heeren te zoeken in boete en verootmoediging. Op zichzelf genomen is daar wel alle reden toe. Zou het toevallig zijn dat er bedrijven inkrimpen en dat er zelfs bedrijven moeten sluiten in onze tijd? Zien we er op deze wijze ook niet iets van dat een land en volk dat God verlaat smart op smart heeft te vrezen? De overheid vaardigt geen biddagen uit. Wel worden er door de overheid wetten uitgevaardigd die tegen Gods Woord ingaan. Zo is er groeiende

noodzaak om boete- en biddag te houden. Abortus en euthanasie zijn bij wet geregeld. Het laatste voorbeeld van onbijbelse wetgeving is de anti-discriminatiewet. Want wat Gods Wet zegt over huwelijk en seksualiteit geldt niet meer als norm. Naar bijbelse maatstaven dient de homoseksuele praxis afgewezen te worden. Het huwelijk is een scheppingsordening en dient als zodanig door de overheid te worden beschermd. Wanneer het huwelijk gelijkgesteld wordt met andere samenlevingsvormen is dat in strijd met de bijbelse opvatting. Er is in de brede lagen van ons volksleven geen oog voor de eigen taak en roeping van de man en vrouw. De vrijheid van godsdienst en de onderwijsvrijheid dreigen in gevaar te komen. Het wetsvoorstel betekent een miskenning van de betekenis van het geloof en de godsdienst voor het politieke en maatschappelijke handelen. De kerken lijken vrijuit te gaan, maar de werkelijkheid is toch anders. De arbeidsverhoudingen met kerkgenootschappen kunnen, afhankelijk van de functie, wel onder de wet vallen. Welke functies gaan hieronder vallen? Wat te doen met een koster die gaat samenwonen? Hoe moet het met een organist die homoseksueel gaat leven? Voor het onderwijs op grondslag van Gods woord en de belijdenis der kerk is de anti-discriminatiewet ronduit bedreigend. De wet maakt onderscheid tussen de gedragingen op school en buiten school. Maar het gedrag zowel op school als buiten school dient beheerst te worden door het Woord Gods. Wat voorgehouden wordt in school moet buiten school voorgeleefd worden.

De vraag moet gesteld worden of bijvoorbeeld bejaardentehuizen nog wel een eigen Bijbels beleid zullen kunnen handhaven. Zij zullen samenwonenden niet meer kunnen weigeren.

Verontrustend is ook dat er een Commissie gelijke behandeling eenzijdig zal worden samengesteld en dat zij grote bevoegdheden krijgt als het gaat om de handhaving van de wet. Zo gaat een wet die discriminatie wil bestrijden zelf discrimineren. Juist zij die onverkort willen spreken naar Gods Woord en willen leven naar dat Woord worden gediscrimineerd. De rechtszekerheid van christelijke instellingen en organisaties wordt ondergraven. Een dieptepunt is bereikt in de afbraak van christelijke normen en waarden in ons vaderland. Wie zich verdiept in de gang van

zaken in ons vaderland zal moeten zeggen dat er meer dan ooit reden is tot het houden van een boete- en bededag.

Er zijn veel verontrustende ontwikkelingen die het houden van zo'n dag rechtvaardigen.

In het hart

Het komt aan op het hart, ook op de biddag. Het is niet ondenkbaar dat vele kerkmensen blind zijn voor de ontwikkelingen van onze tijd. Zij stellen zich er niet van op de hoogte. Zij leven in hun eigen kring rustig voort. Ik vrees dat dit er niet weinigen zijn. Maar vroeg of laat zal het ondervonden worden dat de wetgeving zich al verder heeft verwijderd van het Woord Gods. Dan zullen de ogen opengaan.

Er zullen er ook zijn die wel kennis hebben genomen van de ondergraving van de christelijke fundamenteën van ons vaderland maar die zich hebben neergelegd bij de ontwikkelingen in onze tijd. Ze denken dat er toch niets aan te doen valt. Ze denken misschien ook wel dat het hun deur voorbijgaat. Ze stellen zichzelf misschien wel gerust met de gedachte dat het wel zo'n vaart niet zal lopen. Het zal nog wel meevallen. Zulke kerkmensen waren er ook al ten tijde van het Oude Testament. Ze wilden niet onrustig gemaakt worden door de ware profeten Gods. Ze hielden meer van de valse profeten die van zachte dingen spraken en van geen gevaar. Maar de prediking van de ware profeten is vervuld en die van de valse profeten is weersproken door de oordelen Gods die gekomen zijn. Willen wij ons nog

laten waarschuwen? Willen wij de ernst van de toestand wel onder ogen zien?

Het kan zijn dat er inderdaad over na wordt gedacht. Er wordt met anderen over gesproken. De ernst van de toestand wordt onder ogen gezien. Maar hoe is het in het hart? Is er verootmoediging voor God? Is er gebed voor land en volk? Gebed voor overheid en vorstenhuis?

Echt boete- en bededag houden kan alleen met een verbroken hart en verslagen geest. Dan wordt de beschuldigende vinger niet allereerst uitgestoken naar anderen. Het wordt dan verstaan wat Daniël bad: "Wij hebben gezondigd..." Hij mocht zichzelf insluiten.

Wat hebben de kerken eraan gedaan om het getij te keren? Om verontrustende ontwikkelingen tegen te gaan? Was er een eenparig spreken? Was er een krachtige oproep tot bekering? Is Rome (hoewel er van haar uitspraak inzake euthanasie wel wat te zeggen valt) in zeker opzicht niet flinker geweest dan de kerken voortgekomen uit de Reformatie?

Ziende op de toestand in de kerken is er ook alle reden tot een boete- of bededag. Wat is de wereld ver doorgedrongen. Wat zijn onbijbelse leringen ingeslopen en wijd verbrijd. Tekenend hiervoor is dat het boek van Kuitert getiteld "Het algemeen betwijfeld christelijk geloof" druk op druk beleeft.

Bekering is nodig in ons land en onder ons volk, maar ook in de kerken. Moge de Heere het werken tot eer van Zijn Naam.

Ds. A. van Heteren.

Voor de jeugd (12)

De Samaritaanse vrouw

"Jezus antwoordde en zeide tot haar: Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten; maar zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven."

Joh. 4:13, 14

Beste jongelui!

"Jezus antwoordde en zeide tot haar..." Wie de artikelen tot nu toe gevolgd heeft, zal twee dingen hebben opgemerkt, namelijk dat het hier een

vraag en antwoordspel is. Het is natuurlijk geen spel in de letterlijke zin van het woord. Doch ik gebruik dat woord om jullie te doen verstaan, dat Jezus begonnen is met vragen. Dat lokt bij de vrouw antwoorden uit. De vrouw heeft op haar manier ook aan Jezus vragen gesteld. Die vragen werden ook door Jezus weer beantwoord. Daar zit natuurlijk voor ons ook lering in. Door middel van vragen en antwoorden, kun je veel aan de weet komen. Jezus vraagt aan ons om Hem te dienen. Dat is Hij waard. Volg Mij! is een bekende uitdrukking in het Woord van God. De vraag is of we dit

ook doen? Velen geven helemaal geen acht op deze zo belangrijke vraag. Het is eigenlijk nog meer dan een vraag. Het is een opdracht. En daar niet eens op te letten, is natuurlijk wel een zeer verschrikkelijke zaak. Want als een baas in het natuurlijke leven een opdracht geeft, dan wordt dit ter harte genomen en ook uitgevoerd. Wanneer dat laatste niet het geval is, dan komt men er wel achter, wat men gedaan heeft. Want dan staat ontslag te wachten.

Er zijn ook anderen. Wanneer de opdracht tot hen komt, om Jezus te volgen, dan begint men allerhande tegenwerpingen te maken. Zo in de zin van: Hoe moet dat? Ik kan dat niet! Enz.. Doch daarmee is de zaak niet afgedaan. Want Jezus gaat door met vragen te stellen. Namelijk, hoe het komt dat men in een staat van onvermogen verkeert. Dat is tenslotte de eigen schuld van elk mens. Doch breng hem dat nu maar eens aan de weet. Dat is een menselijk onmogelijke zaak. Gelukkig! Want hetgeen bij mensen onmogelijk is, dat is mogelijk bij God. De Heere wil dan ook dat een mens het alleen van Hem verwachten zal. Bij degenen die Hem van de Vader gegeven zijn, gaat Hij daarom door. Als hij niet door ging, dan was het gesprek met deze vrouw allang afgelopen.

Mogelijk merkt deze of gene op: Dat is het nu maar net. Je moet tot de gegebenen des Vaders behoren. En als dat niet het geval is, dan valt men er altijd naast.

Ik kan hier alleen maar zeggen, dat de Samaritaanse vrouw dat ook niet wist, namelijk dat zij een gegevene van de Vader was. Dat was voor haar een verborgenheid. En dat is het voor elk mens van nature. Niemand weet of hij uitverkoren is, of niet. We moeten hetgeen God voor ons verborgen heeft gehouden, ook verborgen laten. Wij zijn gehouden aan hetgeen God heeft geopenbaard. En dan is het duidelijk dat niemand zich schuil kan houden, door de leer van de uitverkiezing te gebruiken, om inmiddels rustig te blijven die hij is. Want een mens heeft en houdt zijn verantwoordelijkheid. Hij wordt daar ook op aangesproken, en tenslotte op beoordeeld.

Onverschilligheid kan ten deze tot veroordeling leiden. Want een ieder die zich niet bekeert, zal het eens uit Zijn mond moeten vernemen: "Gij hebt niet gewild, dat Ik Koning over u zou zijn."

Jezus zet dus het gesprek met deze

vrouw voort. Hij antwoordde en zeide tot haar: Een ieder die van dit water drinkt, zal wederom dorsten. Hij bedoelt daarmee natuurlijk het water uit de Jacobsbron. Dat was heel gewoon water. Daarvan te drinken is nodig tot onderhoud van het natuurlijke leven. Dat mogen we niet vergeten. Een mens heeft een ziel. Doch hij heeft ook een lichaam. En dat moet ook onderhouden worden. Daar heeft de Heere ook de middelen voor gegeven. En die middelen moeten worden gebruikt. Hij doet Zijn hand open en verzadigt al wat er leeft. Hij verzadigt al wat er leeft. Dat wil zeggen, dat Hij de middelen tot verzadiging ook moet zegenen. Want als we de levensmiddelen gebruiken en de zegen des Heeren daarover niet verwachten, maar verachten, dan is dit natuurlijk een verachten van de goedertierenheden des Heeren. En dat is een zeer groot kwaad.

Als ik dit schrijf, dan denk ik er aan, dat we in de tijd van het jaar, dat er hier en daar weer biddagen gehouden worden. Biddagen voor het gewas en allerhande arbeid, zoals dat genoemd wordt. Dat is nodig. Want elk mens is in alle dingen, ook wat het natuurlijke levensonderhoud betreft, afhankelijk van de Heere. Want niemand kan, als het er op aan komt, nog niet één graspiet laten groeien.

Dat door de massa daar niet aan gedacht wordt, laat ons alleen maar zien, hoe blind een mens is. Ik hoop dat jullie het goed zullen beseffen, dat we, ondanks al ons kennen en kunnen, toch steil en diep afhankelijk blijven van God. En dat maakt de biddagen niet tot een overbodige zaak, doch tot een zeer nodige zaak. De Heere zegt niet voor niets, dat we Hem in alles moeten erkennen. God geve het een ieder recht te beseffen.

Dat neemt niet weg, dat het waar is, wat Jezus tegen die vrouw zei: Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten. Want het natuurlijke water heeft betekenis voor het natuurlijke leven. En om dat in stand te houden, moeten wij er dagelijks op uit, om "dit water" te bekomen. Kortom: We moeten werken voor ons dagelijks brood.

Doch er is meer. De Heere Jezus heeft gezegd: "Werkt niet om de spijs die vergaat, maar om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven...." Joh. 6:27. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat men niet werken moet voor het "dagelijks brood". Want dan geldt: Wie niet werkt zal ook niet eten. Doch hij heeft

willen zeggen, dat men niet alleen moet werken voor het dagelijks brood. Dat is nodig voor het lichaam. Doch de mens heeft ook een ziel. En daar moet ook voor gewerkt worden. Wie alleen maar werkt om zijn natuurlijke behoeften te bevredigen, om zijn natuurlijke dorst te lessen, die zal eenmaal met de rijke man eeuwig moeten dorsten.

Wij moeten op aarde ook leren dorsten naar geestelijke drank. Jullie kennen ongetwijfeld wel Psalm 42:1: Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel, tot U, o God. Daar gaat het over. Daar wil de Heere Jezus deze vrouw ook naar toe brengen. Dat blijkt uit het vervolg: "Maar zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein, springende tot in het eeuwige leven."

"Het water, dat Ik hem geven zal". Dat is natuurlijk niet het water uit de Jacobsbron. Doch het is water dat, geestelijk, uit Hem voortkomt. Hij is de Levensbron. Wat uit Hem voortkomt, is ook door Hem voortgebracht. Het wijst op het Borgwerk van Hem. Dat is het werk dat Hij verricht heeft, tot de zaligheid van een ieder die in Hem gelooft. Wanneer dit toegepast wordt door de Heilige Geest, Die het geloof werkt, dan geeft dit verzadiging ten eeuwigen leven. Dat is een wonderlijke zaak. In de wedergeboorte wordt men de Heere Jezus Christus ingelijfd. Men wordt dan één Geest met Hem. Men wordt dan verbonden aan Hem. Het geloof is dan de voedingsader, waardoor het geestelijke voedsel vloeit. Vloeibaar voedsel. Dat is de melk van het zuivere Woord van God. Daar is men dan als een nieuwgeboren kind, zeer begerig naar. Terwijl het genoten wordt, smaakt het. Men proeft er zoetheit uit. Het verkwikt. Het geeft leven aan de ziel. Men is dan echt verzadigd. Men is dan blij. Zeer vrolijk in de Heere. Het wordt in hen een fontein, springende tot in het eeuwige leven.

Als de Heere over een "fontein" spreekt, is dat natuurlijk beeldspraak. Het is een rijk beeld. Want een fontein wordt gevoed uit verborgen aders. Die door het geloof aan Jezus verbonden is, die heeft het eeuwige leven in zich blijvende. Het is alsof Jezus tot deze vrouw zeggen wil: "Vrouw, als je niet verder komt, dan de Jacobsbron, dan zult ge sterven. Uiteindelijk de eeuwi-

ge dood. Je moet Mij hebben. Ik ben de Levensbron". Het geheim daarvan is, dat Hij heeft willen *dorsten*, willen sterven, om doodswaardigen, die eeuwig zouden moeten sterven en dorsten, het eeuwige leven te kunnen geven. Dat is het leven dat verzadiging van vreugde geeft. Wie dat beleven, drinken uit Hem, die de Fontein des levens is, die worden er dronken van. Wonderlijke dronkenschap. Paulus doelt daarop, als hij zegt: "Wordt niet dronken van wijn, maar wordt vervuld met de Heilige Geest." Wanneer Paulus dit schrijft, is dat natuurlijk in zijn tijd geen overbodige zaak geweest. Er waren toen ook

mensen, die wel eens te diep in het glaasje keken. Hij zegt niet dat men geen wijn gebruiken mag. Want dat was in zijn tijd de gewone volksdrank. Denk maar aan de bruiloft te Kana. Doch te veel is altijd schadelijk. Dat is het nu nog. Daarom: Wordt niet dronken van wijn, maar wordt vervuld met de Heilige Geest. Die leidt alleen in alle waarheid. Het zij daarom ons aller bede: Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest..... Doch ik moet weer gaan eindigen. Veel vervulling zij jullie toegebeden. Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Apeldoornse dogmatiek (2)

Hoe belangrijk het is om het Evangelie te bewaren, blijkt uit de uitspraken van Paulus in 1 Korinthe 15:1 en 2.

Met dat al of niet bewaren van het Evangelie staat of valt de Kerk. Dat heeft gevolgen voor de eeuwigheid. "Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze als ik het u verkondigd heb", aldus de apostel.

Dat "behouden van het Evangelie" krijgt gestalte in het christelijke dogma zoals bijv. in de belijdenis van Nicea maar ook de Heidelbergse Catechismus.

Kort en bondig wordt het Evangelie samengevat en aldus voor de Kerk bewaard.

Een echte christelijke leeruitspraak moet dan wel aan de Schrift ontleend zijn.

Op dit standpunt stellen zich ook de schrijvers van de Beknopte Gereformeerde Dogmatiek, dr. J. van Genderen en dr. W.H. Velema.

Deze Dogmatiek verscheen in 1992 bij uitgeverij J.H. Kok te Kampen. We spreken af deze Dogmatiek voortaan Apeldoornse Dogmatiek (A.D.) te noemen. Naar de plaats waar de beide hoogleraren werken: de Theologische Universiteit in Apeldoorn.

Het is mijn bedoeling dat we ons D.V. in de komende maanden met dit boek uitvoerig zullen bezighouden.

Over het belang van het christelijke dogma en de wetenschap die zich daarmee bezighoudt, heb ik het een en ander gezegd.

Voordat we de Apeldoornse Dogmatiek zelf gaan bespreken toch nog een aantal overwegingen omtrent het belang van de bezinning op en bele-

ven van de christelijke c.q. reformatorische leer.

Vereniging van kerken

Een aktueel voorbeeld.

Het is langzamerhand wel algemeen bekend geworden dat Hervormden, Gereformeerden en Lutherse zich in een proces van eenwording bevinden: het S(amen) O(p) W(eg) proces.

Binnen afzienbare tijd moet het komen tot een Verenigde Reformatorische Kerk. Maar om samen te gaan moet je eerst overeen gekomen zijn. Dat betekent voor de verschillende kerken dat ze allereerst overeenstemmen in wat ze geloven en belijden. In zulke omstandigheden ga je als kerk nadenken over wat je nu zelf eigenlijk nog gelooft en in deze 20e Eeuw wil belijden. Wat neem je nu als bagage mee uit het verleden voor je kerkelijke reis naar de toekomst? Je komt dan terecht bij je eigen dogma's, belijdenisgeschriften en bij die van de andere partij waarmee je wilt verenigen. Kunnen wij die oude Gereformeerde en Lutherse belijdenissen naast elkaar aanvaarden of moeten we ook nog een gemeenschappelijke belijdenis hebben, die de sporen van aktualiteit vertoont? Daar zit dan een taak voor de dogmatiek, als wetenschap die kerkelijke leeruitspraken, belijdenissen, onderzoekt. De dogmatiek kan ook nagaan of een kerk in haar publikaties nog overeenstemt met haar eigen (reformatorische) belijdenis. Hoeveel vrijheid wil die kerk hebben ten opzichte van de gereformeerde confessie, zoals de Heidelbergse Catechismus of Dordtse Leerregels?

Een heet hangijzer in de besprekingen

tussen de Hervormden, Gereformeerden en Lutherse is de Leuenbergse Konkordie. Dat is een schriftelijke overeenkomst tussen vertegenwoordigers van zo'n 90 kerken in heel Europa die in 1971 in Leuenberg (bij Bazel) bijeen waren. Het doel was om te komen tot confessionele eenheid tussen de Lutherse en Gereformeerde kerken in Europa. Een soort Europese eenwording op kerkelijk terrein dus, zij het zonder de Rooms. Die conferentie stelde een "Konkordie" (=letterlijk hartelijke overeenstemming) van "reformatorische kerken in Europa" op.

De nieuwe Verenigde Reformatorische Kerk in Nederland erkent de betekenis van die Leuenbergse Konkordie voor de samenbinding van de Lutherse en Gereformeerde tradities (1e artikel van de nieuwe kerkorde). Maar daarmee begint de ellende pas goed. Wat wil het geval? De inhoud van die Leuenbergse (om niet te zeggen Leugenbergse) Konkordie wijkt radicaal af van de reformatorische belijdenissen van de 16 en 17e Eeuw. Ds. L.H. Oosten, Nederlands Hervormd predikant en als zodanig ook persoonlijk bij het verenigingsproces betrokken, heeft dat probleem goed onder woorden gebracht in een R.D.-artikel van 3 november 1992.

Hij zegt daarin dat die Leuenbergse Konkordie, die mede de "dogmatische" fundering moet vormen van de Verenigde Reformatorische Kerk in Nederland, "vernietigend" is voor het gereformeerde belijden van de kerk in Nederland.

Hij noemt de aanvaarding ervan zelfs een regelrechte ramp voor de kerk, met name voor het gereformeerde deel in de Nederlandse Hervormde Kerk: Gereformeerde bond, Gekrookte Riet en "gewoon (reformatorische) Hervormden".

Een regelrechte ramp en waarom? De Leuenbergse Konkordie tekent de mensen niet als liggende onder Gods toorn en in Christus begenadigd. Het "Ik voor u daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven" ontbreekt.

De Konkordie verzwijgt ook de fundamentele betekenis van het christelijke dogma van de Drieëenheid (geen wonder want de moderne theologie weet absoluut geen raad met de Goddelijke natuur van Christus) en kent de verkiezing in Christus van eeuwigheid geen enkele plaats toe.

Wie daaraan nog vast wil houden, kan terecht bij "het boekje van droogbloemen", de oude reformatorische belij-

denis. Vindt u het mooi? Akkoord, maar val er een ander in de kerk, die eigentijds wil geloven niet mee lastig. Kortom: de Verenigde Reformatorische Kerk werkt volgens de formule van de supermarkt.

Geen wonder dat de Gereformeerde Bond zich in dat gevarieerde menu verslikt. Het gaat tenslotte maar niet om godsdienstig speelgoed. Het belijden van de kerk raakt eeuwigheidsbelangen.

Zeeren velen in de Hervormde Kerk zijn van mening dat ondertekening van zowel de oude reformatorische belijdenisgeschriften alsook de Leuenbergse Konkordie onmogelijk is. Ze sluiten elkaar wezenlijk uit. Juist het "reformatorische" deel in de Hervormde Kerk zal zich in zo'n, Verenigde "Reformatorische" Kerk niet thuis voelen.

Om de eenvoudige reden dat door aanvaarding van de Leuenbergse Konkordie, die kerk niet meer reformatorisch is. Met andere woorden: de vlag dekt de lading niet. En het is goed te begrijpen dat velen onder zo'n vlag niet willen varen.

De kwestie wordt dan: kunnen wij in een kerk blijven die door haar "nieuwe" grondslag eigenlijk de Vaderlandse Kerk" niet meer is? De kerk waarin God Zijn verbond vrucht liet dragen door de eeuwen heen. Want het kan niet ontkend worden dat in deze kerk de Heere veel van Zijn volk heeft gehad en nog heeft.

De interne discussie over deze kwestie is nog niet ten einde.

In de Waarheidsvijand, het orgaan van de Gereformeerde Bond, van 28 januari 1993 las ik een verslag van een samenkomst, op het landgoed Hydepark, van synodeleden van de Nederlandse Hervormde Kerk en het voltallig hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond.

In zijn antwoord op een toespraak van de Gereformeerde gast dr. H.B. Weijland, zei de secretaris van de Gereformeerde Bond "terwijl wij altijd veel en dankbaar gebruik maakten van de theologische vruchten van Kampen en de Vrije Universiteit (welke "reformatorische" predikant heeft de Korte Verklaring van de Bijbel en de dogmatische studies van Berkouwer niet in z'n boekenkast? (vdM), moeten wij nu stellen dat er uit Kampen en van de Vrije Universiteit geen enkel gereformeerd geluid meer komt.

Hun theologische werken worden door ons niet meer gebruikt. Het theologische referentiekader (een maatstaf

waarop men zich beroept) is voor ons nu Apeldoorn". Ook een Apeldoornse Dogmatiek zou in kwesties van Kerkvereniging goede informatie kunnen geven.

Juist in zaken als kerkelijke eenwording moet men een scherp zicht hebben op de eigen belijdenis en op die van de ander.

Er moeten dan dogmatische vragen gesteld worden zoals: kunnen Lutherse en Gereformeerde tradities, confessies, samensmelten in een belijdenis?

Of moeten ze gewoon naast elkaar blijven bestaan in een Verenigde Reformatorische Kerk? Waarin stemmen ze overeen? Waarin verschillen ze? Hoe lagen de verhoudingen tussen de Lutherse en de Gereformeerden in de 16 Eeuw en nu? Zijn ze dogmatisch gezien dichter bij elkaar gekomen of juist uit elkaar gegroeid? Of hoe reformatorisch zijn de Hervormden, Gereformeerden en Lutherse nog? Welke invloed heeft de moderne theologie op zowel Lutherse als op Gereformeerden uitgeoefend? En heeft die moderne theologie soms de kerken tot vereniging gedwongen?

Door nauwkeurige bronnenonderzoek kan de Dogmatiek verhelderend werken.

Door middel van dogmatische bezinning op bovengenoemde vragen zou dan ook de vraag beantwoord kunnen worden of de eenheid van de Verenigde Reformatorische Kerk nog

wel een Bijbelse eenheid is.

Sterker: of ze wel uit God is. Want daar moet het ook in de Dogmatiek om gaan. Gereformeerde dogmatiek houdt juist in zaken als kerkelijke eenwording rekening met het: Wat naar het Woord niet is, zal geen dage-raad hebben. Vandaar de zorg van vele Hervormden. (Van de Gereformeerden en Lutherse hoor je jammer genoeg niet zoveel protest tegen Leuenberg).

Een goed fundament voor een christelijk kerk is alleen de zuivere en gezonde leer van Profeten en Apostelen.

Het is te wensen dat Apeldoorn als referentiekader van vele Hervormden niet teleur zal stellen. De beknopte Gereformeerde Dogmatiek moge ook in deze aktualiteit goede diensten bewijzen.

Ds. L. v.d. Meij.

Boekbespreking

Ds. J.H. Velema, VEELVULDIG VRAGEN NAAR DE WEG, deel 7, 142 blz., f 22,50, Uitgeverij Kok Voorhoeve, Kampen in samenwerking met de evangelische omroep Hilversum.

Het boekje bevat een viertal rubrieken: Bijbeluitleg, rondom de leer van de kerk, geloofsleven en christelijk leven. Achter elk artikel zijn een aantal gespreksvragen opgenomen. Vele onderwerpen komen in kort bestek aan

FINANCIËLE ADOPTIE

Miljoenen kinderen in de Derde Wereld leven dagelijks in een onbeschrijflijke nood. Eén pennestreek en u brengt verandering in een kinderleven. Voor f 37,50 of f 40,— per maand zorgt u voor voedsel, kleding, christelijk onderwijs en medische zorg.

Meld u aan als sponsor!

Postbus 560
4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830-24288
Postbank 30.20.900
ABN-AMRO 50.98.11.566

**WOORD
DAAD**

de orde. De spits naar de actualiteit ontbreekt niet. Er wordt bijvoorbeeld positie gekozen tegen ongehuwd samenwonen (blz. 14). Terecht wordt gesteld dat wedergeboorte niet het kiezen voor Jezus is, want dan zou het een daad van de mens zijn, terwijl het juist het werk van de Heilige Geest is (blz. 50v). Wat het te weinig verwachten van de wederkomst betreft wordt terecht geschreven: "We zijn zo aardegebonden, zo wereldgezinnd geworden. We hebben het allen zo bijzonder goed. We leven in een betrekkelijke welvaart, alle stijging van kosten van levensonderhoud ten spijt." Wat blz. 107 betreft willen we opmerken, dat het wel degelijk zo kan zijn dat iemand lange tijd in de ellende verkeert. We denken hier bijvoorbeeld aan Bunyan. Ook het onderwerp "zelfdoding" komt aan de orde en wordt evenwichtig besproken.

Waarom nog steeds STATENVERTALING

Hoe kwam de Bijbel in de Statenvertaling tot stand? En waarom kunnen wij deze aan ons Nederlandse volk toebetrouwe vertaling niet inruilen voor één van de nieuwere vertalingen? Op deze vragen wordt uitvoerig ingegaan in het boek **"NIETS KAN HAAR GLANS VERDOVEN"**

Dit prachtig uitgevoerde naslagwerk is rijk geïllustreerd (120 afbeelding waarvan vele in kleur) en telt 180 pagina's. Het formaat is 22 x 29 cm.

Prijs **f 39,50**

Bestellingen in enveloppe zonder postzegel sturen aan onderstaand adres.

 GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 2809, 4140 WB LEERDAM

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

CD VAN DE MAAND:
PASSIE EN
PASEN
Gem.k. - Tenor
Orgel - Hobo
DDD
f. 42.90 nu bij ons **34.90**

wij zijn er voor u
BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

Laat uw naaste niet in de kou staan!

Stichting **Ontmoeting** probeert daar wat aan te doen.

Stichting **Ontmoeting** is een reformatische instelling, die thuislozen opvangt en begeleidt overeenkomstig Gods Woord.

Ook thuislozen zijn immers onze naasten! Wilt u ons helpen? Geef u dan op als donateur à f 15 per jaar, of vraag nadere informatie aan **Stichting Ontmoeting** 's-Gravendijkwal 95, 3021 EH Rotterdam, tel. 010-4257677.

Ook giften zijn hartelijk welkom: Postbank 2600356 ABN-Amro Bank 55.82.34.550 t.n.v. Stichting Ontmoeting te Rhenen.

Secretariaat: J.W. Hendriksen, Broekstraat 24, 7021 JX Zelhem, tel. 08340-24479.
Administratie en dienstencentrum: 's-Gravendijkwal 95, 3021 EH Rotterdam, tel. 010-4257677.

Steun onze hulpverlening aan thuislozen

Bestuur: ds. L.W. v.d. Meij (voorz.), A.D. Aarmourse, ds. P. Beekhuis, J.W. Hendriksen, ing. J. Koetsier, K. de Konij, ds. C.J. Meuse, W. van Oostende, ds. A.J. Schalkoort, A.K. v.d. Staaij, mr. A. van Stuijvenberg, ds. W. van Vlastuin.

IN DE RIJ VOOR EEN BIJBEL

Ondanks alle inspanningen van de afgelopen jaren, is er in Rusland nog steeds een groot tekort aan Bijbels en christelijke lectuur.

Door middel van transporten en pakketverzending wil **Friedensstimme** zorgen dat het niet meer nodig is dat mensen lang hoeven te wachten op een eigen Bijbel.

GIRO 4132334

POSTBUS 15 • 2800 AA GOUDA • TEL. 01820-10733

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning... U vindt het allemaal op Texel.

Bel ons en reserveer een bungalow of stacaravan voor uw vakantie in eigen sfeer!

De Verrassing

Oosterend, 02220-18391

